

پیشگفتار

حدیث کربلا، حدیث حریت و حماسه هاست و روایتش روایت رویش و خیزش، و سرودش همیشه سرخ و حیات بخش و حرکت زا.

در خصوص کربلا و حماسه همیشه جاوید عاشورا، در کتابی با نام «سیمای کربلا، حریم حریت» سخن گفته ایم و چندین حدیث از احادیث این دفتر را نیز در آنجا البته با شرح و بسطی بیشتر آورده ایم. دیگر لازم نیست در این مقدمه حرف به درازا کشد، تنها به تذکر چند نکته که در فهم بهتر این مجموعه می تواند مفید باشد بسنده می شود:

1. روایت هایی که درباره کربلا، بویژه زیارت آستان قدس حسینی علیه السلام، در منابع روایی آمده است. بیشتر از اینها است که در یک مجموعه چهل حدیثی بگنجد، ما از صدها حدیث، این چهل نمونه را، از سخنان برگزیدگان خدا برگزیده ایم.

2 - احادیث از کتابهای معتبر نقل شده و بیشتر آنها را در کتاب وزین کامل الزیارات می توان دید، کتابی که در نظر دانشوران شیعی معتبر است و محکم.

3 - در انتخاب حدیث ها، علاوه بر نکات چندی که در نظر بوده این نکته نیز در نظر گرفته شده است که تا حد امکان حدیثی نقل شود که کم لفظ و معتبر، اما پر معنی باشد تا حفظ آن برای همه سهل و ممکن باشد.

4 - پیشاپیش اقرار می شود که ترجمه ها نارسا بوده و آن لطف بی نظیری که در سخن معصوم علیه السلام است در ترجمه ها دیده نمی شود ما تلاش خویش را کرده ایم، امید که مقبول درگاه حضرت حق واقع گردد.

محمد صحتی سردرودی

قم - 73 / 10/8

فصل اول: فضیلت کربلا

حدیث اول

حریم پاک

عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم قال:

«..و هی اطهر بقاع الأرض و اعظمها حرمة و انها لمن بطحاء الجنة.»

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم در ضمن حدیث بلندی می‌فرماید: کربلا پاکترین بقعه روی زمین و از نظر احترام بزرگترین بقعه‌ها است و الحق که کربلا از بساطهای بهشت است.

بحار الانوار، ج 98، ص 115 و نیز کامل الزیارات، ص 264

حدیث دوم

سرزمین نجات

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم:

«يقبر ابني بأرض يقال لها كربلاء هي البقعة التي كانت فيها قبة الاسلام نجا الله التي عليها المؤمنين الذين امنوا مع نوح في الطوفان.»

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: پسر من حسین در سرزمینی به خاک سپرده می‌شود که به آن کربلا گویند، زمین ممتازی که همواره گنبد اسلام بوده است، چنانکه خدا، یاران مؤمن حضرت نوح را در همانجا از طوفان نجات داد.

کامل الزیارات، ص 269، باب 88، ح 8

حدیث سوم

مسلخ عشق

قال امير المؤمنين علی علیه السلام:

«هذا...مصارع عشاق شهداء لا يسبقهم من كان قبلهم و لا يلحقهم من كان بعدهم.»

حضرت علی علیه السلام روزی گذرش از کربلا افتاد و فرمود: اینجا قربانگاه عاشقان و مشهد شهیدان است
شهیدانی که نه شهدای گذشته و نه شهدای آینده به پای آنها نمی‌رسند.
تهذیب، ج 6، ص 73 و بحار، ج 98، ص 116

حدیث چهارم

عطر عشق

قال علی علیه السلام:

«واها لك أيتها التربة ليحشرن منك قوم يدخلون الجنة بغير حساب.»

امیر المؤمنین علیه السلام خطاب به خاک کربلا فرمود: چه خوشبویی ای خاک! در روز قیامت قومی از تو بپا
خیزند که بدون حساب و بی درنگ به بهشت روند.
شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 4، ص 169

حدیث پنجم

ستاره سرخ محشر

قال علی بن الحسین علیه السلام:

«تزهر أرض كربلا يوم القيامة كالقوكب الدرّی و تنادی أنا أرض الله المقدسة الطيبة المباركة التي تضمنت سيد
الشهداء و سيد شباب اهل الجنة.»

امام سجاد علیه السلام فرمود: زمین کربلا، در روز رستاخیز، چون ستاره مرواریدی می‌درخشد و ندا در می‌دهد
که من زمین مقدس خدایم، زمین پاک و مبارکی که پیشوای شهیدان و سالار جوانان بهشت را در بر گرفته است.
ادب الطف، ج 1، ص 236، به نقل از کامل الزیارات، ص 268

حدیث ششم

کربلا و بیت المقدس

قال ابو عبد الله علیه السلام:

«الغاضية من تربة بيت المقدس.»

امام صادق علیه السلام فرمود: کربلا از خاک بیت المقدس است.

کامل الزیارات، ص 269، باب 88، ح 7

حدیث هفتم

فرات و کربلا

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«أن أرض كربلا و ماء الفرات اول ارض و اول ماء قدس الله تبارک و تعالی...»

امام صادق علیه السلام فرمود: سرزمین کربلا و آب فرات، اولین زمین و نخستین آبی بودند که خداوند متعال به آنها قداست و شرافت بخشید.

بحار الانوار، ج 98، ص 109 و نیز کامل الزیارات، ص 269

حدیث هشتم

کربلا، کعبه انبیاء

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«لیس نبی فی السموات و الارض، اءلا یسألون الله تبارک و تعالی أن یؤذن لهم فی زیارة الحسین (علیه السلام)، ففوج ینزل و فوج یرج.»

امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ پیامبری در آسمانها و زمین نیست مگر این که می‌خواهند خداوند متعال به آنان رخصت دهد تا به زیارت امام حسین علیه السلام مشرف شوند، چنین است که گروهی به کربلا فرود آیند و گروهی از آنجا عروج کنند.

مستدرک الوسائل، ج 10، ص 244، به نقل از کامل الزیارات، ص 111

حدیث نهم

کربلا، مطاف فرشتگان

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«ليس من ملك في السموات و الأرض الا يسألون الله تبارك و تعالى أن يؤذن لهم في زيارة الحسين (عليه السلام)، ففوج ينزل و فوج يعرج.»

امام صادق عليه السلام فرمود:

هیچ فرشته‌ای در آسمانها و زمین نیست مگر این که می‌خواهد خداوند متعال به او رخصت دهد تا به زیارت امام حسین علیه السلام مشرف شود، چنین است که همواره فوجی از فرشتگان به کربلا فرود آیند و فوجی دیگر عروج کنند و از آنجا اوج گیرند.

مستدرک الوسائل، ج 10، ص 244، به نقل از کامل الزیارات ص 114

حدیث دهم

راه بهشت

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«موضع قبر الحسين عليه السلام ترعة من ترع الجنة»

امام صادق علیه السلام فرمود: جایگاه قبر امام حسین علیه السلام دری از درهای بهشت است.

کامل الزیارات، ص 271، باب 89، ح 1

حدیث یازدهم

کربلا، حرم امن

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«ان الله اتخذ كربلا حرما آمنا مباركا قبل أن يتخذ مكة حرما.»

امام صادق علیه السلام فرمود: به راستی که خدا کربلا را حرم امن و با برکت قرار داد پیش از آنکه مکه را حرم قرار دهد.

کامل الزیارات، ص 267 بحار، ج 98، ص 110

حدیث دوازدهم

زیارت مداوم

قال الصادق عليه السلام:

«زوروا كربلا و لا تقطعوه فاءن خير أولاد الانبياء ضمنته...»

امام صادق عليه السلام فرمود: كربلا را زیارت کنید و این کار را ادامه دهید، چرا که كربلا بهترین فرزندان پیامبران را در آغوش خویش گرفته است.

کامل الزیارات، ص 269

حدیث سیزدهم

بارگاه مبارک

قال الصادق عليه السلام:

«(شاطيء الوادی الایمن) الذی ذکره الله فی القرآن، (1) هو الفرات و «البقعة المباركة» هی كربلا.»

امام صادق علیه السلام فرمود: آن «ساحل وادی ایمن» که خدا در قرآن یاد کرده فرات است و «بارگاه با برکت» نیز كربلا است.

بحار الانوار، ج 57، ص 203، به نقل از تهذیب

فصل دوم: زیارت كربلا

حدیث چهاردهم

شوق زیارت

قال الامام الباقر علیه السلام:

«لو یعلم الناس ما فی زیارة قبر الحسین علیه السلام من الفضل، لماتوا شوقا.»

امام باقر علیه السلام فرمود: اگر مردم می دانستند که چه فضیلتی در زیارت مرقد امام حسین علیه السلام است از شوق زیارت می مردند.

ثواب الاعمال، ص 319، به نقل از کامل الزیارات .

حدیث پانزدهم

حج مقبول و ممتاز

قال ابو جعفر عليه السلام:

«زيارة قبر رسول الله صلى الله عليه وآله و زيارة قبور الشهداء، و زيارة قبر الحسين بن علي عليهما السلام، تعدل

حجة مبرورة مع رسول الله صلى الله عليه وآله.»

امام باقر عليه السلام فرمود: زیارت قبر رسول خدا «ص»، و زیارت مزار شهیدان، و زیارت مرقد امام حسین علیه السلام معادل است با حج مقبولی که همراه رسول خدا «ص» بجا آورده شود.

مستدرک الوسائل، ج 1، ص 266، و نیز کامل الزیارات، ص 156

حدیث شانزدهم

تولد ی تازه

عن حمran قال: زرت قبر الحسين عليه السلام فلما قدمت جاءني ابو جعفر محمد بن علي عليه السلام... فقال عليه السلام:

«ابشر يا حمran فمن زار قبور شهداء آل محمد صلى الله عليه وآله و سلم يريد الله بذلك وصلة نبيه حرج من ذنوبه كيوم ولدته امه.»

حمran می گوید: هنگامی که از سفر زیارت امام حسین علیه السلام برگشتم، امام باقر علیه السلام به دیدارم آمد و فرمود: ای حمran! به تو مژده می دهم که هر کس قبور شهیدان آل محمد (ص) را زیارت کند و مرادش از این کار رضایت خدا و تقرب به پیامبر (ص) باشد، از گناهانش بیرون می آید چون روزی که مادرش او را زاد. امالی شیخ طوسی، ج 2، ص 28، چاپ نجف بحار، ج 98، ص 20.

حدیث هفدهم

زیارت مظلوم

عن ابی جعفر و ابی عبد الله عليه السلام يقولان:

«من احب أن يكون مسكنه و مأواه الجنة، فلا يدع زيارة المظلوم.»

از امام باقر و امام صادق علیهما السلام نقل شده که فرمودند: هر کس که می خواهد مسکن و مأوایش بهشت باشد، زیارت مظلوم علیه السلام را ترک نکند.

مستدرک الوسائل، ج 10، ص 253

حدیث هجدهم

شهادت و زیارت

قال الامام الصادق عليه السلام:

«زوروا قبر الحسين (عليه السلام) و لا تجفوه، فاءنه سيد شباب أهل الجنة من الخلق، و سيد شباب الشهداء.»
امام صادق عليه السلام فرمود: مرقد امام حسين عليه السلام را زیارت کنید و با ترک زیارتش به او ستم نورزید
چرا که او سید جوانان بهشت از مردم، و سالار جوانان شهید است.
مستدرک الوسائل، ج 10، ص 256: و کامل، ص 109

حدیث نوزدهم

زیارت، بهترین کار

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«زيارة قبر الحسين بن علي عليهما السلام من افضل ما يكون من الاعمال.»
امام صادق عليه السلام فرمود: زیارت قبر امام حسين عليه السلام از بهترین کارهاست که می‌تواند انجام یابد.
مستدرک الوسائل، ج 10، ص 311.

حدیث بیستم

سفره های نور

قال الامام الصادق عليه السلام:

«من سره ان يكون على موائد النور يوم القيامة فليكن من زوار الحسين بن علي (عليهما السلام)»
امام صادق عليه السلام فرمود: هر کس دوست دارد روز قیامت، بر سر سفره‌های نور بنشیند باید از زائران امام
حسين (عليه السلام) باشد.
وسائل الشيعة، ج 10، ص 330 بحار الانوار، ج 98، ص 72

حدیث بیست و یکم

شرط شرافت

قال الصادق عليه السلام:

«من اراد أن يكون في جوار نبيه و جوار علي و فاطمة فلا يدع زيارة الحسين عليهم السلام»

امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که می‌خواهد در همسایگی پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و در کنار علی (علیه السلام) و فاطمه (س) باشد، زیارت امام حسین (علیه السلام) را ترک نکند.

وسائل الشیعه، ج 10، ص 331، ح 39.

حدیث بیست و دوم

زیارت، فريضة الهی

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«لو أن أحدكم حج دهره ثم لم يزر الحسين بن علي عليه السلام لكان تاركا حقا من حقوق رسول الله (ص) لأن

حق الحسين فريضة من الله تعالى، واجبة على كل مسلم.»

امام صادق علیه السلام فرمود: اگر یکی از شما تمام عمرش را احرام حج بندد، اما امام حسین علیه السلام را زیارت نکند، حق از حقوق رسول خدا (ص) را ترک کرده است چرا که حق حسین علیه السلام فريضة الهی و بر هر مسلمانی واجب و لازم است.

وسائل الشیعه، ج 10، ص 333.

حدیث بیست و سوم

کربلا، کعبه کمال

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«من لم يأت قبر الحسين عليه السلام حتى يموت كان منتقص الأيمان، منتقص الدين، ان ادخل الجنة كان

دون المؤمنين فيها.»

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس به زیارت قبر امام حسین علیه السلام نرود تا بمیرد، ایمانش ناتمام و دینش ناقص خواهد بود، به بهشت هم که برود پایین تر از مؤمنان در آنجا خواهد بود.

حدیث بیست و چهارم

از زیارت تا شهادت

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«لا تدع زيارة الحسين بن علي عليهما السلام و مر أصحابك بذلك يمد الله في عمرک و یزید فی رزقک و یحییک الله سعیدا و لا تموت الا شهیدا.»

امام صادق علیه السلام فرمود: زیارت امام حسین علیه السلام را ترک نکن و به دوستان و یارانت نیز همین را سفارش کن! تا خدا عمرت را دراز و روزی و رزقت را زیاد کند و خدا تو را با سعادت زنده دارد و نمیری مگر شهید.
وسائل الشیعه، ج 10، ص 335.

حدیث بیست و پنجم

حدیث محبت

عن ابی عبد الله عليه السلام قال:

«من اراد الله به الخير قذف فی قلبه حب الحسين عليه السلام و زیارته، و من اراد الله به السوء قذف فی قلبه بغض الحسين عليه السلام و بغض زیارته.»

از امام صادق علیه السلام نقل شده که فرمود: هر کس که خدا خیر خواه او باشد، محبت حسین (علیه السلام) و زیارتش را در دل او می‌اندازد و هر کس که خدا بدخواه او باشد، کینه و خشم حسین (علیه السلام) و خشم زیارتش را در دل او می‌اندازد.
وسائل الشیعه، ج 10، ص 388، بحار الانوار، ج 98، ص 76.

حدیث بیست و ششم

نشان شیعه بودن

قال الصادق عليه السلام:

«من لم یأت قبر الحسين عليه السلام و هو یزعم انه لنا شیعة حتی یموت فلیس هو لنا شیعة، و ان کان من

اهل الجنة فهو من ضيفان اهل الجنة.»

امام صادق عليه السلام فرمود: کسی که به زیارت قبر امام حسین نرود و خیال کند که شیعه ما است و با این حال و خیال بمیرد، او شیعه ما نیست، و اگر هم از اهل بهشت باشد، از میهمانان اهل بهشت خواهد بود. کامل الزیارات، ص 193، بحار الانوار، ج 98، ص 4.

حدیث بیست و هفتم

سکوی معراج

قال الصادق عليه السلام:

«من اتى قبر الحسين عليه السلام عارفا بحقه كتبه الله عز و جل فى اعلى عليين.»

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس که به زیارت قبر حسین علیه السلام نایل شود و به حق آن حضرت معرفت داشته باشد، خدای متعال او را در بلندترین درجه عالی مقامان ثبت می‌کند . من لا يحضره الفقيه، ج 2، ص 581.

حدیث بیست و هشتم

مکتب معرفت

قال ابو الحسن موسى بن جعفر عليه السلام:

«أدنى ما يثاب به زائر أبى عبد الله (عليه السلام) بشط فرات، اذا عرف حقه و حرمة و ولايته، أن يغفر له ما تقدم من ذنبه و ما تأخر.»

حضرت امام موسی کاظم علیه السلام فرمود: کمترین ثوابی که به زائر امام حسین علیه السلام در کرانه فرات، داده می‌شود این است که تمام گناهان، مقدم و مؤخرش بخشوده می‌شود. بشرط این که حق و حرمت و ولایت آن حضرت را شناخته باشد.

مستدرک الوسائل، ج 10، ص 236، به نقل از کامل الزیارات، ص 138.

حدیث بیست و نهم

همچون زیارت خدا

قال الامام الرضا عليه السلام:

«من زار قبر الحسين (عليه السلام) بشط الفرات كان كمن زار الله.»

امام رضا عليه السلام فرمود: کسی که قبر امام حسین علیه السلام را در کرانه فرات زیارت کند، مثل کسی است که خدا را زیارت کرده است.

مستدرک الوسائل، ج 10، ص 250، به نقل از کامل

فصل سوم: عاشورا و اربعین

حدیث سی ام

زیارت عاشورا

قال الصادق عليه السلام:

«من زار الحسين عليه السلام يوم عاشورا وجبت له الجنة.»

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس که امام حسین علیه السلام را در روز عاشورا زیارت کند، بهشت بر او واجب می‌شود.

اقبال الاعمال، ص 568.

حدیث سی و یکم

بالاخر از روسپیدی

قال ابو عبد الله عليه السلام:

«من بات عند قبر الحسين عليه السلام ليلة عاشورا لقي الله يوم القيامة ملطخا بدمه، كانما قتل معه في عرصة كربلاء.»

امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که شب عاشورا را در کنار مرقد امام حسین علیه السلام سحر کند، روز قیامت در حالی به پیشگاه خدا خواهد شتافت که به خورش آغشته باشد، مثل کسی که در میدان کربلا و در کنار امام حسین علیه السلام کشته شده باشد.

وسائل الشیعه، ج 10، ص 372.

حدیث سی و دوم

نشانه های ایمان

قال ابو محمد الحسن العسكري عليه السلام:

«علامات المؤمن خمس: صلاة الخمسين، و زیارة الاربعین، و التختم، فی الیمین، و تعفیر الجبین و الجهر ببسم الله الرحمن الرحیم.»

امام حسن عسگری علیه السلام فرمود: نشانه های مؤمن پنج چیز است:

1 - نمازهای پنجاهگانه (3)

2 - زیارت اربعین

3 - انگشتر به دست راست کردن

4 - بر خاک سجده کردن

5 - بسم الله الرحمن الرحیم را بلند گفتن.

وسائل الشیعه، ج 10، ص 373، و نیز التهذیب، ج 6، ص 52.

فصل چهارم: تربت و تسبیح عشق

حدیث سی و سوم

رواق منظر یار

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم:

«الا و ان الاجابة تحت قبته، و الشفاء فی تربته، و الأئمة (عليهم السلام) من ولده»

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: بدانید که اجابت دعا، زیر گنبد حرم او و شفاء در تربت او، و

امامان علیهم السلام از فرزندان اوست.

مستدرک الوسائل، ج 10، ص 335.

حدیث سی و چهارم

تربیت و تربیت

قال الصادق علیه السلام:

«حنکوا أولادکم بتربة الحسین (علیه السلام) فانها امان.»

امام صادق علیه السلام فرمود: کام کودکانتان را با تربت حسین (علیه السلام) بردارید، چرا که خاک کربلا، فرزندانان را بیمه می‌کند.

وسائل الشیعه، ج 10، ص 410.

حدیث سی و پنجم

بزرگترین دارو

قال ابو عبد الله علیه السلام:

«فی طین قبر الحسین (علیه السلام)، الشفاء من کل داء، و هو الدواء الاکبر.»

امام صادق علیه السلام فرمود: شفای هر دردی در تربت قبر حسین علیه السلام است و همان است که بزرگترین داروست.

کامل الزیارات، ص 275 و وسائل الشیعه، ج 10، ص 410.

حدیث سی و ششم

تربت و هفت حجاب

قال الصادق علیه السلام:

«السجود علی تربة الحسین علیه السلام یخرق الحجب السبع.»

امام صادق علیه السلام فرمود: سجده بر تربت حسین علیه السلام حجابهای هفتگانه را پاره می‌کند.

مصباح المتجهّد، ص 511، و بحار الانوار، ج 98، ص 135.

حدیث سی و هفتم

سجده بر تربت عشق

«كان الصادق عليه السلام لا يسجد الا على تربة الحسين عليه السلام تذلا لله و استكانة اليه.»
رسم حضرت امام صادق عليه السلام چنین بود که: جز بر تربت حسین علیه السلام به خاک دیگری سجده نمی‌کرد و این کار را از سر خشوع و خضوع برای خدا می‌کرد.
وسائل الشیعه، ج 3، ص 608.

حدیث سی و هشتم

تسبیح تربت

«قال الصادق عليه السلام: السجود على طين قبر الحسين عليه السلام ينور الى الارض السابعة و من كان معه سبحة من طين قبر الحسين عليه السلام كتب مسبحا و ان لم يسبح بها...»
امام صادق علیه السلام فرمود: سجده بر تربت قبر حسین علیه السلام تا زمین هفتم را نور باران می‌کند و کسی که تسبیحی از خاک مرقد حسین علیه السلام را با خود داشته باشد، تسبیح گوی حق محسوب می‌شود، اگر چه با آن تسبیح هم نگوید.
من لا یحضره الفقیه، ج 1، ص 268، وسائل الشیعه، ج 3، ص 608.

حدیث سی و نهم

تربت شفابخش

«عن موسى بن جعفر عليه السلام قال: و لا تأخذوا من تربتي شيئا لتبركوا به فان كل تربة لنا محرمة الا تربة جدی الحسين بن علی علیهما السلام فان الله عز و جل جعلها شفاء لشیعتنا و أولیائنا.»
حضرت امام کاظم علیه السلام در ضمن حدیثی که از رحلت خویش خبری می‌داد، فرمود: چیزی از خاک قبر من بر ندارید تا به آن تبرک جوئید چرا که خوردن هر خاکی جز تربت جدم حسین علیه السلام، بر ما حرام است، خدای متعال تنها تربت کربلا را، برای شیعیان و دوستان ما شفا قرار داده است.
جامع احادیث الشیعه، ج 12، ص 533.

حدیث چہلم

یکی از چہار نیاز

قال الامام موسى الكاظم عليه السلام: لا تستغنى شيعتنا عن أربع: خمرۃ یصلی علیہا، و خاتم یتختم بہ، و سواک یستاک بہ، و سبحة من طین قبر أبی عبد اللہ علیہ السلام...

حضرت امام موسی بن جعفر علیہ السلام فرمود: پیروان ما از چہار چیز بی نیاز نیستند:

1 - سجادہای کہ بر روی آن نماز خواندہ شود.

2 - انگشتی کہ در انگشت باشد.

3- مسواکی کہ با آن دندانہا را مسواک کنند.

4- و تسبیحی از خاک مرقد امام حسین علیہ السلام.

تہذیب الاحکام، ج 6، ص 75

پینوشت ہا

1.قرآن مجید، سورہ قصص، آیہ 30

2.منظور نمازہای روزانہ و نوافل آنہاست کہ پنجاہ رکعت می شود.